

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. rugsėjo 15 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės, susipažinusi su 2022 m. rugsėjo 7 d. paduotu ieškovės V. A. kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 7 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. birželio 7 d. nutartimi pakeitė Vilniaus regiono apylinkės teismo 2022 m. vasario 18 d. sprendimo dalį dėl bylinėjimosi išlaidų. Abiejų instancijų teismai sprendimu ir nutartimi vienodai išsprendė ginčą dėl ieškovės ir atsakovo santuokos nutraukimo pasekmių – santuokinio turto padalijimo; teismai padalijo turtą šalims, o dėl didesnės atsakovui tenkančio turto dalies, iš jo priteisė 14 800 Eur kompensaciją ieškovei.

Kasaciniu skundu ieškovė V. A. prašo panaikinti ir pakeisti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 7 d. nutarties ir Vilniaus regiono apylinkės teismo 2022 m. vasario 18 d. sprendimo dalį dėl kompensacijos dydžio ir padidinti ieškovei iš atsakovo priteisiamą kompensaciją iki 24 200 Eur.

Ieškovės kasacinis skundas grindžiamas pagrindais, remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punktu – skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK 346 straipsnyje](#), bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovės V. A. kasaciniame skunde išdėstyti tokie argumentai:

1. Bylą išnagrinėję teismai netinkamai aiškino ir taikė [CK 3.117 straipsnio](#) 1 ir 2 dalis, reglamentuojančias sutuoktinių bendro turto dalių prezumpciją ir [CK 3.123 straipsnyje](#) numatytus pagrindus nukrypti nuo lygių dalių principo, taip pat [CK 3.118 straipsnio](#) 1 dalį, numatančią sutuoktinių bendro turto balanso sudarymą, o tai turėjo esminės įtakos teismo sprendimo dalyje dėl piniginės kompensacijos ieškovei priteistino dydžio priėmimui. Pagal įstatymo nuostatas ir kasacinio teismo formuojamą praktiką bendras sutuoktinių turtas padalijamas lygiomis dalimis, jeigu kiekvienu konkrečiu atveju nenustatomi svarbūs kriterijai, sudarantys teisinį pagrindą nukrypti nuo lygių dalių principo. Teismas nustato kiekvienam sutuoktiniui tenkančio bendro turto dalis atsižvelgdamas į konkrečioje byloje nustatytus teisiskai reikšmingus faktus ir toks padalijimas turi atitikti sąžiningumo, teisingumo, protingumo principus, nustatytus [CK 1.5 straipsnio](#) 4 dalyje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gruodžio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-517/2011](#); 2014 m. kovo 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-70/2014](#); 2021 m. spalio 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-266-403/2021](#); 39 punktas).
2. Ieškovė ir atsakovas nereiškė reikalavimų padalijant santuokoje įgytą turtą nukrypti nuo preziumuojamo sutuoktinių lygių dalių principo. Bylą išnagrinėję teismai nekonstatavo [CK 3.123 straipsnyje](#) numatytų sąlygų, kurioms esant yra pagrindas nukrypti nuo šalių bendro turto lygių dalių principo. Tai reiškia, kad teismų išvada, jog yra pagrindas nukrypti nuo sutuoktinių lygių dalių principo, prieštarauja [CK 3.117 straipsnio](#) 2 dalies ir [CK 3.123 straipsnio](#) 1 dalies nuostatoms, taip pat kasacinio teismo formuojamai praktikai, todėl bylą išnagrinėjusių teismų procesiniai sprendimai dėl priteistinos piniginės kompensacijos turėtų būti keistini nurodant šalių bendro turto lygias dalis ir ieškovei priteisiant atitinkamą piniginę kompensaciją iš atsakovo už jam tenkančią didesnę bendro turto dalį.
3. Bylą išnagrinėję teismai netinkamai aiškino ir taikė [CK 3.118 straipsnio](#) 1 dalį, reglamentuojančią sutuoktinių turto balanso sudarymą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinta, kad dalijant sutuoktinių bendrąją jungtinę nuosavybę, pagal byloje esančią medžiagą sudaromas ir teismo sprendimo motyvuojamojoje dalyje išdėstomas sutuoktinių turto balansas, t. y. teismas pirmiausia nustato bendrą sutuoktinių turtą ir kiekvieno iš jų asmeninį turtą ([CK 3.118 straipsnio](#) 1 dalis). Šios normos prasme turto sąvoka apima tiek aktyvą (kilnojamieji ir nekilnojamieji daiktai, vertybiniai popieriai, pinigai, reikalavimo teisės, kitas materialus ir nematerialus turtas), tiek ir pasyvą (skoliniai įsipareigojimai kreditoriams) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus plenarinės sesijos 2010 m. gegužės 20 d. nutarimas civilinėje byloje [Nr. 3K-P-186/2010](#); 2019 m. birželio 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-219-687/2019](#); 26 punktas). Teismas, santuokos nutraukimo byloje sudarydamas bendro turto balansą, į jį įtraukia turto aktyvą, pasyvą ir atitinkamai šį turtą paskirsto ([CK 3.118 straipsnis](#)) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-219-687/2019](#); 40 punktas).
4. Šalys santuokoje įgijo bendro turto, kurio bendra rinkos vertė yra 54 600 Eur. Šioje byloje nepaneigus sutuoktinių bendro turto lygių

dalių prezumpcijos ([CK 3.117 str.](#)), kiekvienai šaliai turi atitekti 27 300 Eur vertės turto ($54600 : 2 = 27300$). Ieškovei natūra priteisus automobilį, kurio vertė 3100 Eur, o likusį bendrą turtą – ūkio pastatą ir kitus du automobilius – natūra priteisus atsakovui, iš atsakovo turėtų būti priteistina 24 200 Eur piniginės kompensacijos ieškovei už atsakovui tenkančią didesnę bendro turto dalį.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiama teismo nutartimi bei nepagrindžiama, kad bylą išnagrinėjęs teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai). Atsisakant priimti kasacinį skundą, grąžinamas žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei V. A. 212 (du šimtus dvylika) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2022 m. rugsėjo 7 d. AB SEB banke mokėjimo nurodymu Nr. 136.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos

Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė